

- 28) Marcin Stanisław ze Swiejk Swiejkowski, kanonik katedr.
kijowski, pleban w Otfinowie i Bolesławiu, kanonik archi-
katedr. lwowski _____ od $\frac{22}{3}$ 1762—1781 †
- 29) Paweł Rola Lubieniecki, Dr. ob. praw, łucki katedr.
kanonik _____ od $\frac{7}{4}$ 1781, 1785

4. Kustosz kolegiaty.

Drugą prałaturą utworzonej w r. 1400 kolegiaty tarnowskiej była kustodya, ufundowana na dochodach kapelanii Bożego Ciała, zwanej także kapelanją Św. Krzyża. Pieczy kustosa podlegały: skarbiec i wszystkie paramenta kolegiaty, oraz cała służba kościelna. Kustosz był obowiązany w kaplicy Św. Krzyża, przez Spytkę, podkomorzego krakowskiego, ufundowanej i uposażonej, codziennie — wyjąwszy niedziel i dni niedopuszczających takich mszy — odprawiać mszę św. za zmarłych, zaś co czwartek wczesnym rankiem mszę św. o Bożem Ciele odśpiewywać, a to albo sam albo przez swego wikarego ¹⁾. Obowiązek ten przejęło później na siebie kolegium wikaryuszy, o czym będzie mowa na innem miejscu.

Do uposażenia kustosa należały ²⁾:

- a) Biała mała, wieś do parafii Jurków należąca, przy ujściu rzeki Białej do Dunajca położona, stanowiąca własność kustodyi tarnowskiej, przyznana jej wyrokiem, wydanym w Wislicy dnia 15. listopada 1419 r. ³⁾; we wsi tej miał kustosz dwór z ogrodami i sadami, karczmę i młyn, a wszyscy włościanie tamtejsi dawali mu i zwozili własnymi zaprzęgami do jego stodoł dziesięcinę snopkową ze wszystkich gruntów i konopną z czterech morgów i uiszczali mu pewną daninę pieniężną, lecz nie wiadomo jaką;
- b) dziesięcina snopkowa ze wszystkich gruntów i konopna z czterech morgów od kmieci wsi Białej większej, do parafii w Jurkowie należącej;
- c) dziesięcina, wartości rocznej 4 grzywien, z folwarku w Krzysszowyczach (?), wsi do parafii w Jurkowie należącej i będącej własnością Mikołaja Kreydlara, obywatela i konsula krakowskiego, który wieś tę kupił od Jana Feliksa z Tarnowa;
- d) kustodya miała nadto w Tarnowie własny dom obok kolegiaty.

Prałaturę tę w czasie od r. 1400 do r. 1785 — o ile zbadać było można — zajmowali:

¹⁾ Archiwum Sławuckie T. II. N. 80. ²⁾ Liber beneficior. dioecesis Cracov. Jana Długosza T. I. str. 604 — 616. ³⁾ Archiwum Sławuckie T. II. N. 116.

- 1) Piotr _____ 1419
- 2) Jan Mężyk _____ w latach 1585 i 1626
- 3) Grzegorz Kownacki, Dr. ob. pr. od $\frac{17}{8}$ 1642—1655†
- 4) Kasper Łacki _____ od 1655—1667
- 5) Jan Januszkowicz, pleban lisiogórski . . . od $\frac{24}{1}$ 1667— $\frac{18}{10}$ 1683†
- 6) Gabryel Węgrzynowicz, Dr. ob. pr., protonotaryusz apost.,
kanonik u Wszystkich Świętych w Krakowie, prepozyt offi-
cyał pilźnieński od $\frac{7}{5}$ 1684— $\frac{3}{6}$ 1684†
- 7) Jan Kaszowski, officyał lubelski _____ od $\frac{20}{2}$ 1685—1687
- 8) Paweł Zontakiewicz, Dr. fil., pleban w Dobrzechowie od $\frac{19}{3}$ 1687—1699†
- 9) Tomasz Józef Marczewski, Dr. fil., pierwaj dziekan tar-
nowski _____ od $\frac{25}{8}$ 1699—1705†
- 10) Antoni Stefanowicz, kanonik chełmiński, prepozyt my-
slenicki _____ od $\frac{12}{6}$ 1706—1717†
- 11) Andrzej Ruszkowski (z Różyc Różycki), pleban w Grę-
boszowie _____ od $\frac{3}{3}$ 1717—1756†
- 12) Jan Kanty Januszewicz, pleban ze Solca od $\frac{26}{8}$ 1756—1775†
- 13) Ignacy Skarbek Zborowski, pleban ze Solca . . . od $\frac{30}{6}$ 1775—1779
zrezygnował
- 14) Stanisław Kostka Tymieński, kanonik kolegiaty Maryi Ma-
gdaleny w Poznaniu _____ od $\frac{16}{12}$ 1779, 1785

5. Kantor kolegiaty (primiceryusz).

Prałatura ta ufundowaną była w r. 1400 na dochodach plebana kościółka Św. Marcina, we wsi Podgrodziu (Zawadzie), obok zamku tarnowskiego położonej. To też pleban kościółka wzmiankowanego został pierwszym kantorem tarnowskiej kolegiaty, a wikary jego obowiązany był do odprawian a w tymże kościółku służby Bożej w niedziele i święta uroczyste. Obowiązek ten później przeszedł na całe kolegium wikaryuszy tarnowskich, jak to poniżej wykażemy.

Stosownie do swego tytułu, miał kantor wszystko to, co się odnosi do śpiewu kościelnego, tak urządzać, aby tenże odpowiadał zwyczajom kościoła katedralnego w Krakowie i był obowiązany być „primus et ultimus semper canens“, tj. pierwszy do chóru przychodzić i ostatni z niego wychodzić.

Uposażenie primiceryusza (kantara) tworzyły:

- a) dziesięcina fertonalna z 20 łanów kmiecych wsi Łęki górne i dolne, przed miastem Pilznem położonych, a mianowicie po 1 fertonie z łanu, co czyniło 5 grzywien rocznie; dziesięcina ta należała przedtem do stołu biskupa krakowskiego, a następnie — lecz nie wiadomo kiedy — została ona za zgodą kapituły krakowskiej odstąpioną przez biskupa kantorowi tarnowskiemu, który ją znowu odstąpił kolegium wikaryuszy tarnowskich;

- b) dziesięcina snopkowa ze wszystkich łąnów kmiecych i konopna z czterech morgów we wsi Żdżarach parafii straszcenińskiej, którą to dziesięcinę kmiecie własnymi zaprzęgami zwozili do stodół kantora; dziesięcina ta wartała rocznie 4 grzywny;
- c) taka sama dziesięcina, wartości 2 do 3 grzywien rocznie, ze wsi Pogorskiej woli;
- d) dziesięcina snopkowa z wszystkich zagród włościańskich w Tarnowcu, zwożona do stodół kantora i wartająca rocznie 17 grzywien, oraz także sama dziesięcina z folwarku tamtejszego, na trzy pola podzielonego i z pola należącego do karczmy w tej wsi;
- e) dziesięcina snopkowa wartości 1 grzywny rocznie z pól folwarcznych we wsi Szczepanowicach parafii Miedzwiedź;
- f) dziesięcina snopkowa wartości 1 grzywny rocznie z niektórych łąnów kmiecych, w Koszycach przy rzece Białej naprzeciw mostu przy drodze publicznej położonych.

Kantorya miała także własny dom w Tarnowie, a z biegiem czasu dzierżyli ją:

- 1) Jan _____ do r. 1435
- 2) Augustyn _____ od r. 1435
- 3) Stanisław z Krzemieniowa _____ 1459
- 4) Franciszek Molenda z Tarnowa, późniejszy prepozyt tarnow. 1530
- 5) Marcin Blady _____ 1539, 1554
- 6) Sebastian Wielicki, dziekan opatowski _____ 1585, 1600
- 7) Jakub Sliwski _____ 1619, 1629
- 8) Szymon Starowski _____ 1642, 1654
- 9) Piotr Oziembłowski, pleban jasielski, protonotaryusz apostolski _____ od $\frac{19}{12}$ 1659—1670
- 10) Piotr Stanisław Orłowski, Dr. teolog., kaznodzieja kościoła Wszystkich Świętych w Krakowie, scholastyk krakow., później prepozyt infułat tarnowski od $\frac{29}{9}$ 1670— $\frac{26}{4}$ 1681
- 11) Adam Styrkowski, Dr. filoz. _____ od $\frac{1}{5}$ 1682—1715†
- 12) Albert Zarczyński, protonotaryusz apost., archidyakon wislicki _____ od $\frac{17}{6}$ 1717—1743†
- 13) Antoni Beldowski, Dr. fil., pleban w Dąbrowie i Przecławiu, przedtem tarnowski kanonik tyt. Św. Barbary i fund. Góreckiego _____ od $\frac{13}{5}$ 1743—1768†
- 14) Józef Niedźwiedzki, przedtem scholastyk tarn. . . . od $\frac{19}{10}$ 1768—1782†
- 15) Józef Króliński, pleban w Bodzanowie, kaznodzieja w Wieliczce, przedtem tarnowski kanonik kaznodzieja 1-mi ministerii i koadjutor kantora _____ od $\frac{21}{10}$ 1782, 1785

6. Kanonia prebendarska tyt. P. Maryi na zamku tarnowskim.

Kanonia ta, utworzona w r. 1400 z prebendy kaplicy Panny Maryi na zamku tarnowskim, była uposażoną dochodami tejże prebendy.

Uposażeniem tem były:

- a) dziesięcina snopkowa i konopna z łąnów mieszczan w Brzesku, miasteczku Spytku z Melsztyna, którą to dziesięcinę zwozili mieszczanie własnymi zaprzęgami do stodół kanonika;
- b) dziesięcina snopkowa z łąnów kmiecyh wsi Jadowniki, nad Uszwia położonej i będącej własnością królów polskich;
- c) dziesięcina snopkowa i konopna z łąnów kmiecyh wsi Pomianowej, należącej do Spytku z Melsztyna, zwożona zaprzęgami kmieci do stodół kanonika.

Kanonię, w mowie będącą, która miała także dom własny w Tarnowie, zajmowali:

1) Mikołaj z Poznania	_____	1458
2) Jan	_____	1492
3) Mikołaj z Radymna	_____	1599
4) Kasper Branwicki	_____	1619—1652
zmarł na powietrze morowe w Tarnowie		
5) Franciszek Lilius	_____	1652—1658
6) Grzegorz Chruścina	_____	$\frac{9}{9}$ 1658—1679 †
7) Seweryn Miklaszewski, pleban ze Szczucina		$\frac{9}{7}$ 1679—1680
8) Jan Krzysztof Grzybowski, Dr. fil. i sztuk wyzw.		$\frac{2}{7}$ 1680—1688
9) Kazimierz Siciński, Dr. ob. pr.		$\frac{10}{5}$ 1691— $\frac{2}{10}$ 1691
poczem otrzymał kanonię tytułu Św. Barbary		
10) Kazimierz Górecki, pleban w Padwi _____		$\frac{9}{9}$ 1693—1698
11) Kazimierz Leszkowicz, dziekan z Miechowa, pleban w Borowy i Raniszowie _____		$\frac{26}{8}$ 1700—1719 †
12) Albert Sztychowski, komendarz mielecki, tarnowski kanonik kaznodzieja _____		$\frac{10}{6}$ 1720—1737 †
13) Władysław Nadolski, prepozyt w Solcu, dziekan opatowski _____		$\frac{14}{1}$ 1742—1754 †
14) Antoni Duchnowski, pleban w Połańcu		$\frac{9}{9}$ 1754 1774 †
15) Ignacy Siedlecki, mansyonarz tarnowski		$\frac{20}{5}$ 1774—1785

7. Kanonia prebendarska tyt. Św. Bartłomieja.

Kanonia wzmiankowana, powołana do bytu przywilejem Piotra Wysza, biskupa krakowskiego, z r. 1400 wraz z wyżej przytoczonymi prałaturami

i kanonią, utworzoną została z altaryi Św. Bartłomieja, ufundowanej przez Kuńczę rok przedtem i uposażoną była dochodami tejże altaryi, a mianowicie 12 grzywnami stałego corocznego dochodu z jatek szewskich, piekarskich i solnych w Tarnowie, jak to już wyżej wspomnieliśmy.

Kanonia ta miała również własny dom w Tarnowie w sąsiedztwie domu kanonii tyt. P. Maryi na zamku tarnowskim.

Znani nam zaś są poniżej wyszczególnieni jej posiadacze:

- 1) Marcin _____ do r. 1418
- 2) Jan Klemens ze Skoczewa _____ od r. 1418
- 3) Jan ze Zagościa _____ 1458
- 4) Jan Łękawski _____ 1602—1624
- 5) Erazm Krętkowski _____ 1624—1645
- 6) Jan Januszkowicz, wiceprepozyt wislicki, tarn. kanonik
kaznodzieja, potem kustosz _____ od $\frac{21}{14}$ 1659— $\frac{21}{1}$ 1667
- 7) Jan Janaszowicz _____ od 1667—1675 †
- 8) Albert Węgrzynowicz, Dr. fil., prepozyt pilźnieński, pleban
jodłowski, potem dziekan tarnowski od $\frac{29}{12}$ 1686—1689
- 9) Piotr Promnicki, Dr. fil., prepozyt ze Solca od $\frac{19}{4}$ 1700— $\frac{28}{4}$ 1708
zrezygnował
- 10) Wojciech Waśniowski, Dr. fil., pleban w Pleśnie od $\frac{28}{4}$ 1708—1739 †
- 11) Józef Pełczycki, pleban w Lisiej górze, później tarn. ka-
nonik fundacyi Góreckiego _____ od $\frac{27}{5}$ 1739— $\frac{8}{9}$ 1743
- 12) Stanisław Kostka Ruszkowski, pleban ze Stradomia od $\frac{12}{11}$ 1743—1758 †
- 13) Jan Kleczyński, Dr. ob. pr., pleban w Kobylance i szpit.
Św. Ducha w Bieczu, następnie tarnow. archidyakon od $\frac{9}{9}$ 1758— $\frac{9}{9}$ 1759
- 14) Franciszek Sokołowski, kanonik kijowski, pleban w Tu-
czepach _____ od $\frac{29}{10}$ 1759—1779 †
- 15) Brochwicz Jelinek _____ od $\frac{15}{4}$ 1779—1785

8. Kanonia prebendarska tyt. Rozesłania Apostołów, zwana kanonią łukowską.

Aktem, w Tarnowie dnia 2. kwietnia 1415 r. zeznanym ¹⁾, a przez Wojciecha Jastrzębskiego, biskupa krakowskiego, w Krakowie dnia 14. kwietnia 1417 r. potwierdzonym ²⁾, Jan z Tarnowa, wojewoda krakowski, wspólnie z bratem swym, Spytkiem jarosławskim, ufundowali w kolegiacie tarnowskiej kaplicę z ołtarzem przy grobowcu swego ojca Jana z Tarnowa, kasztelana i starosty krakowskiego, pod nazwą kanonii prebendarskiej „Łukowskiej”,

¹⁾, ²⁾ Archiwum Sławuckie T. II. N. 103 i 107.

dawszy na jej uposażenie plac pod budowę domu, przy domie prepozyta położony, tudzież wieś Łukowę, a to dla zbawienia dusz rodziców (Jana i Katarzyny), pradziadka Spicymira, kasztelana krakowskiego, dziadka Rafała, kasztelana wiślickiego, stryjów Spytka z Melsztyna, wojewody krakowskiego i Spytka, podkomorzego krakowskiego, brata Rafała, babki Derski i matki Katarzyny, oraz na większą chwałę Boga, Jego Rodzicielki N. Panny Maryi i na cześć Rozesłania Św. Apostołów ¹⁾).

Kanonik „łukowski“ obowiązany był mieć swego wikarego, ołtarzem i kaplicą swej kanonii zarządzać i prosić Boga za duszami osób, wyżej wymienionych, odprowadzając sam lub przez swego wikarego codziennie — wyjąwszy dni świąt uroczystych, apostołskich i przesławnych — msze św. i odśpiewując wigilie z dziewięcioma lekcjami za zmarłych.

Dając wieś Łukowę na uposażenie kanonii omawianej, poczynili fundatorowie na swą rzecz niektóre zastrzeżenia, a mianowicie: kmiecie wsi Łukowy mieli corocznie im i ich następcom z każdego łanu dawać dwie miarki jęczmienia i odrabiać w sąsiednim ich dworze dwa dni z sierpem przy żniwie i dwa dni z kosą przy sianokosach, tudzież dawać zwykłą we wszystkich wsiach państwa tarnowskiego pomoc przy fortyfikowaniu lub budowie na zamku w Tarnowie. Zarazem zastrzegli sobie fundatorowie sądownictwo nad włościanami wsi Łukowy w sprawach kryminalnych o zbrodnie morderstwa, podpalenia, zgwałcenia niewiast i rozboju, resztę zaś spraw odnośnie do tychże włościan pozostawili sądownictwu kanonika, jako właściciela wsi, z prawem pobierania grzywien sądowych. Zobowiązali oni wreszcie kanonika, aby — na wypadek przybycia którego z właścicieli Tarnowa do wsi Łukowy — przyjął go odpowiednio jego stanowi i oddał mu do posługi 20 koni.

We wsi Łukowie miał kanonik dwór ze sadem i stawami, karczmę, z której pobierał czynsz i grunta folwarczne, na których włościanie łukowscy musieli odrabiać pańszczyznę przy orce, bronowaniu, siewie, żniwie i zwózce, a nadto z dziewięciu łanów dawali kanonikowi co roku po 30 jaj, 2 koguty i 2 sery z łanu.

Do kanonii tej należał również dom, wybudowany na podarowanym placu po lewej stronie domu prepozyta, a po prawej domu prebendy zamkowej.

Z biegiem czasu na podstawie dekretu wizytacji naszej kolegiaty przez biskupa krakowskiego, Andrzeja Trzebieckiego, z 17. sierpnia 1699 ²⁾ przybył kanonikowi łukowskiemu obowiązek uiszczania z dochodów kanonii, w mowie będącej, po 300 Złp. rocznie dla kanoników rezydujących.

¹⁾ Któreto święto przypada na rocznicę pamiętnej bitwy pod Grunwaldem, gdzie obaj fundatorowie byli czynni. ²⁾ Liber memorabilium ex altero dimidio saeculi XVII.

Poczet kanoników, którzy tę, najlepiej wyposażoną, kanonię posiadali, jest następujący:

- 1) Maciej z Radzankowa _____ 1458
- 2) Paweł _____ 1492
- 3) Albert z Cikowa Serebryński, kanonik krakowski, sekretarz królewski _____ od 1621—1645
- 4) Wacław Raszewski, pleban w Zbyłtowskiej górze, sekretarz królewski _____ od $\frac{3}{11}$, 1657—1670
- 5) Mikołaj Oborski _____ od $\frac{29}{9}$, 1670 - 1676
- 6) Andrzej Pieńkowski, kanonik krakowski od 1676—1693 †
- 7) Mateusz Kazimierz Orłowski, kanonik gnieźnieński od $\frac{3}{10}$, 1693—1696
- 8) Dominik Sienieński, kanonik warmiński i gnieźn. od $\frac{21}{3}$, 1697—1743 †
- 9) Adam Komorowski, kanonik krakowski, prepozyt officyał pilźnieński _____ od $\frac{39}{5}$, 1743—1750
zrezygnował, zostawszy arcybiskupem gnieźnieńskim
- 10) Paweł Lubieniecki (może późniejszy tarn. prepozyt) od 1750—1753
- 11) Jan Kłosowski, kanonik przemyski i warmiński, sekretarz królewski _____ od $\frac{3}{7}$, 1753—1776 †
- 12) Adam Dunin Wąsowicz, kustosz kijowski, pleban z Płonny _____ od $\frac{30}{9}$, 1776—1785

9. Kościółek szpitala Św. Ducha.

Miasto Tarnów, idąc za przykładem innych miast, posiadało na przedmieściu tuż za wałem zakład, zwany szpitalem, w którym pomieszczało swych ubogich, z powodu wieku lub kalectwa do pracy niezdolnych. Zakładowi temu humanitarnemu brakowało jednak kościółka i kapelana.

Aby temu brakowi zaradzić, zeznali rajcy tarnowscy dokument fundacyjny, który w dosłownem tłumaczeniu brzmi, jak następuje:

W Imię Pańskie Amen. Na wieczną rzecz pamiątkę. Ponieważ święta naucza nas Ewangelia, abyśmy skarby doczesne na wieczne przemieniali, więc my: Jan Czapnik, burmistrz, Jan Hensel Kuśnierz, Grzegorz Szewc, Marcin Rubeus i Jan Karlicza, radcy miasta Tarnowa, chcąc o zbawienie dusz naszych i przodków i następców postarać się i troszczyć się o wygodę całego pospólstwa, przerzeczonego miasta, za jednozgodnem żądaniem i wolą radnych dawnych i wzmiankowanego pospólstwa, ufundowaliśmy i zbudowali kaplicę za murami w szpitalu ku czei Św. Ducha, Św. Krzyża, Św. Jana Chrzciciela, Dziesięciu Tysięcy Męczenników Żołnierzy, Leonarda Wyznawcy, Zofii Wybranej z córkami swojemi, Apolonii i Otylii Panien, za pozwoleniem IMCI Pana Zbigniewa Oleśnickiego, biskupa krakowskiego i JMCI Pana Jana,

prepozyta kościoła kolegiackiego Św. Maryi w Tarnowie, a chcąc mieć w tejże kaplicy kapelana prebendarza, któryby za nas wszystkich Boski błagał Majestat ofiarami mszy świętych, temuż zapłatę ośm grzywien dorocznie z ratusza miejskiego zapisujemy, dajemy i darujemy na wieczne czasy, z których jedną połowę my burmistrz i radni przerzeczeni i inni następcy nasi prebendaryuszowi wzmiankowanej kaplicy JMCI Grzegorzowi, pierwszemu prebendaryuszowi i jego następcom, przez nas prezentowanym i prezentować się mającym, którzy będą naówczas, będziemy zobowiązani w sumie czterech grzywien na święto narodzenia Św. Jana Chrzciciela, a pozostałą połowę, mianowicie drugie cztery grzywny na święto Bożego Narodzenia corocznie i bez zwłoki uiszczać. Nadto niniejszem przeznaczylśmy i przeznaczamy temuż prebendaryuszowi dom z ogrodem, przy rzeczonej kaplicy położony.

Lecz ponieważ daje się dobrodziejstwa dla obowiązków, aby chwała Boża tem wydatniej się pomnażała i chwalebniej ku niebiosom się wznosiła, chcemy, aby pomieniony Pan Grzegorz lub inny prebendarz, który naówczas będzie, co niedzielę wigilie za umarłych z dziewięcioma lekeyami, co poniedziałek mszę za umarłych, we środy za grzeszników, w dniu zaś sobotnie mszę o N. Pannie odprawiał, wyjąwszy dni uroczystych lub jakiejś innej, słusznej przeszkody. W których to dniach uroczystych, w powyżej wyrażonych dniach się wydarzających, w miarę czasu albo swego upodobania będzie odprawiał lub śpiewał msze święte. Pragnąc niemniej, aby z tej fundacyi i uposażenia wzmiankowanej kaplicy chwała i ozdoba kościoła kolegiaty tarnowskiej nie zmniejszała się, lecz tem bardziej się pomnażała, chcemy, aby tenże prebendaryusz co niedzielę do tegoż uczęszczał i z innymi prałatami, kanonikami i wikaryuszami brał udział w processyach, przybrany w szaty kościelne. Nadto, aby nie dopuszczono się jakiej opieszałości około niedołącznych, w szpitalu przerzeczonem przetrzymywanych, chcemy, aby tenże prebendarz słuchał ich spowiedzi i sakramentami, mianowicie Św. Eucharysty i Ostatniego Namaszczenia ich zaopatrywał.

My zaś burmistrz i radcy pomienieni z naszymi następcami po wieczne czasy obowiązujemy się pamiętać o wszystkich potrzebach i przynależnościach, mianowicie: ornatach, kielichach, księgach, świecach, kapach i o innych przynależnościach, do odprawiania wzmiankowanych mszy potrzebnych, bez wszelkiej troski pomienionego prebendaryusza.

Na świadectwo tej rzeczy i pełniejsze potwierdzenie pieczęć naszego miasta zawieszono. Działo się w Tarnowie we wtorek po święcie Św. Macieja Apostoła roku Weielenia Pańskiego 1448, przy bytności Sławetnych Panów: Stefana Thycza, Jana Nykorzy, Piotra Hazy, Mikołaja Benke, Jana Czarneho, Piotra Zachary, Kłosa Foitha Kuśnierza, Grzegorza Sellatora, Macieja Kapturka i Jana Weneckiego, byłych radców miasta w mowie będącego i bar-

dzo wielu współobywateli naszych, wiary godnych i do niniejszego listu umyślnie zwołanych i zaproszonych ¹⁾).

Fundacyę tę potwierdził Zbigniew Oleśnicki, biskup krakowski, przywilejem, w Radłowie dnia 3. maja 1448. r. wydanym, nadając prebendę tę prezentowanemu przez tarnowską Radę miejską Grzegorzowi z Kraszburga, czyli z Borzów, dyakonowi z dyecezyi wrocławskiej, z duszpasterstwem nad ubogimi, w szpitalu Św. Ducha umieszczonymi i poddał go pod władzę prepozyta tarnowskiego, który go miał na tę prebendę instytuować i któremu był on winien uszanowanie i zupełne posłuszeństwo ²⁾).

Kościółek Św. Ducha stał na „Burku“ we wschodnio-północnej stronie, mniej więcej w tem miejscu, gdzie obecnie znajduje się studnia miejska. Był on pierwotnie drewniany i dopiero w 18. wieku w miejsce jego zbudowano murowany kościółek.

10. Wikaryusze kolegiaty, ich uposażenie i obowiązki.

Jak z tego, co wyżej nadmieniliśmy, wynika, miał prepozyt dwóch wikarych, każdy zaś prałat i kanonik po jednym wikarym. Wikarzy ci byli podręcznymi (manuales) i pełnili służbę Bożą w zakresie fundacyjnych obowiązków swych prałatów i kanoników jako ich pomocnicy, za co każdy z nich otrzymywał od swego prałata lub kanonika, który był jego patronem i kollatorem, wynagrodzenie w rocznej kwocie 4 grzywien. Wyjątkiem w tym względzie był wikary kantora, którego kollatorem i patronem był każdoroczny dziedzic Tarnowa, albowiem on, a nie kantor, płacił mu 6 grzywien rocznie. Tak było do roku 1458.

W roku 1457 przed sądem królewskim w Nowemmieście kupił Mikołaj Nos, właściciel dóbr Dublany i wojski lwowski, od Jana Amora z Tarnowa roczny dochód 13 grzywien z jatek rzeźniczych w Tarnowie za 200 grzywien z prawem półrocznem wypowiedzenia tego kapitału, poczem aktem darowizny, zeznanym w Tarnowie we czwartek po popielcu roku 1458, zapisał on prawo własności sumy powyższej i pobierania od niej rocznego stałego dochodu na ufundowanie kolegium wieczystych (perpetuorum) siedmiu wikaryuszy kolegiaty tarnowskiej i dla kapelana, czyli proboszcza szpitala Św. Ducha za murami miasta Tarnowa w ten sposób, iż kolegium wikaryuszy pobierać miało co roku 12 grzywien, zaś proboszcz szpitalny 1 grzywnę.

Równocześnie prepozyt Mikołaj w imieniu własnem i swych następców zrzekł się na rzecz kolegium wikaryuszy wszelkich dochodów mszalnych

¹⁾, ²⁾ Archiwum miasta Tarnowa.